

АНТИКРИЗОВЕ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ ЯК ПЕРЕДУМОВА ПІДВИЩЕННЯ ЙОГО ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ

ANTICRISIS MANAGEMENT AS PREREQUISITE FOR THE FINANCIAL STABILITY

Головко О.Г.

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Харківський навчально-науковий інститут
Університету банківської справи

Анішина Є.О.

магістрант,
Харківський навчально-науковий інститут
Університету банківської справи

Мельник А.Ю.

магістрант,
Харківський навчально-науковий інститут
Університету банківської справи

Golovko Olena

Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
Associate Professor, Department of Finance, Banking and Insurance,
Kharkiv Educational-Scientific Institute,
State Higher Educational Institution "Banking University"

Anishina Eugenia

Master Student,
Kharkiv Educational-Scientific Institute,
State Higher Educational Institution "Banking University"

Melnyk Alyona

Master Student,
Kharkiv Educational-Scientific Institute,
State Higher Educational Institution "Banking University"

У статті розглянуто сутність антикризового управління та фінансової стійкості підприємства. Встановлено, що фінансова стійкість є однією з головних характеристик фінансового стану компанії та залежить від ефективності антикризового управління. Вона являє собою довгострокову стабільність компанії, забезпеченість фінансовими джерелами, її платоспроможність і кредитоспроможність. Управління цими характеристиками – найважливіше завдання для кожної компанії. Визначено фінансову стійкість аналізованого підприємства. Розкриті фактори впливу на кризовий розвиток діяльності підприємства. Розглянуто інструменти механізму антикризового управління. Визначено, що антикризове управління підприємством повинно здійснюватися поетапно і прогнозувати послідовність дій. Зроблено висновок, що за допомогою антикризового управління можна значно підвищити фінансову стійкість підприємства, використовуючи запропоновані методики.

Ключові слова: антикризове управління, механізм антикризового управління, фінансова стійкість, ризик, кризові явища.

В статье рассмотрена сущность антикризисного управления и финансовой устойчивости предприятия. Установлено, что финансовая устойчивость является одной из главных характеристик финансового состояния компании и зависит от эффективности антикризисного управления. Она представляет собой долгосрочную стабильность компании, обеспеченность финансовыми источниками, ее платеже-

способность и кредитоспособность. Управление этими характеристиками – важнейшая задача для каждой компании. Определена финансовая устойчивость анализируемого предприятия. Раскрыты факторы влияния на кризисное развитие предприятия. Рассмотрены инструменты механизма антикризисного управления. Определено, что антикризисное управление предприятием должно осуществляться поэтапно и прогнозировать последовательность действий. Сделан вывод, что с помощью антикризисного управления можно значительно повысить финансовую устойчивость предприятия, используя предложенные методики.

Ключевые слова: антикризисное управление, механизм антикризисного управления, финансовая устойчивость, риск, кризисные явления.

The essence of financial stability of the enterprise is considered in the article. It is established that financial stability is one of the main characteristics of a company's financial position. It represents the long-term stability of the company, the availability of financial resources, its solvency and solvency. Analysis of the financial condition of the enterprise is necessary to assess the financial stability of this enterprise. Managing these characteristics is the most important task for any company. The financial condition of the enterprise is a set of indicators that reflect the availability, placement and use of financial resources. It is established that a financially stable enterprise has advantages over other enterprises in the field of attracting investments, in obtaining loans, in the selection of suppliers and in the selection of qualified personnel. The article tells about the essence of anti-crisis Management of the Company, approaches are given on the formation of the implementation of this mechanism; types are formed of anti-crisis Management. The factors influencing the crisis development of the enterprise are established. Tools of the mechanism of anti-crisis management of the enterprise are considered in detail. Ant-crisis management of the enterprise should be carried out in stages and predict the sequence of actions. The task of the enterprise's financial crisis management should disclose its content in terms of preventive, reactive and post-crisis components. The reasons that have the most significant impact on the effectiveness of enterprise efficiency management are based on the general features of the factors of the internal and external environment. The main indicators of the company's activity are analyzed, the analysis of the financial condition and the type of financial stability are determined. The introduction of anti-crisis management greatly increases the financial sustainability of the enterprise. The conclusions are drawn about the need for analysis indicators of financial stability, finding the reasons that hindered the stable financial position of the enterprise and finding ways to improve the financial sustainability of the business.

Key words: anticrisis management, mechanism of anticrisis management, financial stability, risk, crisis phenomena.

Постановка проблеми. Головною умовою стабільного функціонування підприємства, високої конкурентоспроможності та розвитку є фінансова стійкість. Вона відображає такий стан фінансових ресурсів, за якого підприємство, вільно маневруючи грошовими коштами, здатне шляхом ефективного їх використання забезпечити безперебійний процес виробництва і реалізації продукції, а також його розширення.

Всі стадії життєвого циклу підприємства характеризуються виникненням кризових ситуацій. Незважаючи на те, що ці ситуації, як правило, короткочасні, вони можуть мати затяжний характер, а інколи й завершуватися банкрутством. Вчасне виявлення причин, наслідок яких підприємство опиняється у кризовій ситуації, допомагає запобігти виникненню цих ситуацій або ж вжити заходів для їх усунення. В умовах трансформаційної економіки України процес розроблення та використання ефективних методів здійснення антикризового управління є актуальним.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Фінансовій стійкості підприємства присвячені праці багатьох вітчизняних та зарубіжних учених. Серед них можна виділити таких науковців: В.Г. Артеменко, О.В. Єфімової, О.Н. Волкова, М.Я. Коробова, Н.А. Русак, Г.В. Савицької, М.Д. Білик, К.В. Измайлової, В.В. Ковальова,

М.Н. Крейніної, І.Т. Балабанов, Л.А. Лахтінова, В.М. Родіонова, М.О. Федотова, О.Р. Кривицька, М.І. Баканов, В.І. Бариленко, І.А. Бланк, В.В. Бочаров, В.М. Родіонова, М.О. Федотова, М.Я. Коробов, Г.Б. Поляк, О.В. Павловська, Т.О. Фролова, Г.Г. Старостенко, О.С. Стоянова, Н.В. Мірко, Є.А. Уткін та інші.

Антикризове управління підприємством та його особливості висвітлені у працях О.О. Терещенко, А.П. Коваленко, О.Т. Євтух, І.О. Бланка, О.І. Школьник, В.В. Лігоненко, А.Г. Грязнової, Т.А. Васильєвої та ін.

Мета, завдання та методика дослідження. Метою дослідження є встановлення зв'язку між антикризовим управлінням та фінансовою стійкістю підприємства, визначення рівня фінансової стійкості підприємства та ймовірності його банкрутства, розроблення заходів щодо запобігання виникненню кризових явищ або зменшення їх негативного впливу. Завдання – розглянути та з'ясувати, як антикризове управління відображається на фінансовій стійкості підприємства, знайти взаємозв'язок між цим та обґрунтувати характер впливу ефективності антикризового менеджменту з позиції фінансової стійкості на конкретному підприємстві: ПАТ «Харківський плитковий завод».

Результати дослідження. Успішне ведення бізнесу нерозривно пов'язане зі стабільним фінансовим становищем підприємства, зокрема

з її фінансовою стійкістю. Вона виражається в ефективному використанні ресурсів, маневруванні грошовими коштами, оптимізації фінансового та операційного циклів, стабільному створенні прибутку для підприємства і підвищенні її вартості.

Фінансова діяльність підприємств схильна до ризику. Залежно від того, до якої бізнесової структури зі своїм потенціалом розвитку, умовами реалізації, належить підприємство, для нього визначається можливість настання кризи. Тому діяльність підприємств пов'язана як із загальними циклами економіки, так і з власними циклами і кризовим розвитком.

На кризовий розвиток діяльності підприємства впливають різні фактори. Розглянемо зовнішні та внутрішні чинники. Зовнішні чинники характеризують загальне економічне середовище, від якого залежить підприємство, оскільки воно є частиною економічної системи. Якщо економіка загалом перебуває в системній кризі, то це має вплив на діяльність кожного підприємства.

Внутрішні чинники кризового розвитку стосуються діяльності самого підприємства. Відомі випадки, коли, незважаючи на сприятливі економічні зовнішні умови, підприємство входить у глибоку кризу. Причинами цього є внутрішні чинники, а саме неефективна організація роботи, невдалий маркетинг, непрофесіоналізм робітників, ділові конфлікти, нечітка фінансова стратегія, прорахунки тощо [5, с. 13–17].

Деякі науковці вважають, що антикризове управління – це управління в умовах загальної кризи економіки [2, с. 97–102], деякі вважають управлінням напередодні банкрутства [4], а деякі це поняття відносять до діяльності антикризових керуючих у межах судових процедур банкрутства [8, с. 72–76].

Нині Україна ще не вийшла з кризи, а підприємства продовжують стикатися з її наслідками [7].

Базою дослідження вибрано ПАТ «Харківський плитковий завод» – одне з найбільших у нашій країні спеціалізованих підприємств із виробництва керамічних плиток. Завод випускає керамічні плитки для підлог, санітарно-технічний фаянс, ізолятори, лакофарбові матеріали, співпрацює з італійською фірмою «Barbieri and Tagozzi». Підприємство випускає свою продукцію під трьома брендами: «Golden tile» (керамічна плитка), «BrickStyle» (морозостійка плитка), «Terragres» (керамограніт). Завод випускає досить широкий асортимент продукції, який постійно поповнюється новими зразками [6].

Фінансовий стан підприємства визначається сукупністю показників, що відображають наявність, розміщення і використання ресурсів підприємства, його реальні й потенційні фінансові можливості. Він безпосередньо впливає на ефективність підприємницької діяльності господарюючих суб'єктів [3].

Проведемо аналіз фінансового стану ПАТ «Харківський плитковий завод» за 2015–2018 рр. (табл. 1).

У результаті аналізу показників фінансового стану відкритого акціонерного товариства «Харківський плитковий завод» за 2015–2018 рр. встановлено таке:

– коефіцієнт абсолютної ліквідності: дорівнюючи 0,018 у 2018 році, вказує на те, що тільки 1,8% поточних зобов'язань може бути сплачено негайно за рахунок власних грошових коштів та їхніх еквівалентів товариством. За 2015–2017 роки цей коефіцієнт становив 0,059, 0,100 та 0,098 відповідно;

– коефіцієнт загальної ліквідності (покриття): дорівнюючи 1,603, 2,934, 4,501, 3,575 за 2015–2018 роки, відповідно характеризує впевнену здатність товариства оплатити (покрити) поточну кредиторську заборгованість за рахунок продажу оборотних коштів підприємства в кожному році;

Таблиця 1
Аналіз фінансового стану ПАТ «Харківський плитковий завод» за 2015–2018 рр.

№	Показники	2015 рік	2016 рік	2017 р.	2018 р. тис.
1	грошові кошти, тис. грн	11154	12944	20191	8083
2	оборотні активи, тис. грн	552617	583290	733014	702790
3	необоротні активи, тис. грн	490629	680780	756380	1152114
4	власний капітал, тис. грн	570859	696545	842579	906579
5	чистий прибуток, тис. грн	129536	145686	166034	94000
6	поточні зобов'язання, тис. грн	188374	129599	205033	438299
7	валюта балансу, тис. грн	1043246	1264070	1489394	1854904
8	коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,059	0,100	0,098	0,018
9	коефіцієнт загальної ліквідності	2,934	4,501	3,575	1,603
10	коефіцієнт фінансової стійкості	0,547	0,551	0,566	0,489
11	коефіцієнт фінансування	0,330	0,186	0,243	0,483
12	Коефіцієнт рентабельності активів	0,124	0,115	0,111	0,051

Розраховано на основі даних [1]

– коефіцієнт фінансової стійкості (або платоспроможності, або автономії): дорівнюючи 0,547, 0,551, 0,566 та 0,489 за 2015–2018 роки відповідно, вказує на те, що в разі використання всіх власних коштів на покриття зобов'язань майже всі вони залишаються погашеними, що характеризує хорошу платоспроможність товариства за аналізований період;

– коефіцієнт покриття зобов'язань власним капіталом (або структури капіталу, або фінансування): дорівнюючи 0,483, вказує на те, що у товариства вистачає власних коштів;

– коефіцієнт рентабельності активів: дорівнюючи 0,051, вказує на те, що кожна 1 грн. активів принесла товариству прибуток у розмірі 0,05 грн.

Отже, аналізоване підприємство показало хорошу платоспроможність, наявність достатньої кількості власних коштів, впевнену здатність оплатити поточну кредиторську заборгованість за рахунок продажу оборотних коштів підприємства.

Фінансова стійкість підприємства – це більш узагальнена характеристика фінансового стану підприємства, яка певною мірою включає показники ліквідності та платоспроможності (таблиця 2).

Отримані дані вказують на те, що товариство має нормальну фінансову стійкість, використовувати джерела покриття витрат (рис. 1) становлять власні оборотні кошти й довгострокові кредити, також відзначається нормальна платоспроможність, ефективне використання позикових коштів, висока прибутковість виробничої діяльності.

Необхідність упровадження комплексу антикризових заходів на підприємстві для підви-

щення його фінансової стійкості визначається на підставі розрахунку моделей прогнозування ймовірності настання банкрутства.

Найпоширенішими моделями є: модель Спрінгейта, оцінка ймовірності банкрутства на основі Z-моделей Альтмана, модель Конана і Гольдера, модель Фулмера, двофакторна модель оцінки ймовірності банкрутства.

Але ці моделі не є адаптованими для українських підприємств, тому що склалися на основі фінансового стану зарубіжних підприємств. Для вітчизняних підприємств більш вдалим буде використання моделі О.О. Терещенка, яка базується на застосуванні методології дискримінантного аналізу на основі фінансових показників вибіркової сукупності вітчизняних підприємств [9], А.В. Матвійчука, R-моделі прогнозу ризику банкрутства [10].

Модель О.О. Терещенка визначається за формулою:

$$Z = 1,5x_1 + 0,08x_2 + 10x_3 + 5x_4 + 0,3x_5 + 0,1x_6,$$

X_1 = cash-flow / Зобов'язання;

X_2 = Валюта балансу / Зобов'язання;

X_3 = Чистий прибуток / Валюта балансу;

X_4 = Чистий прибуток / Виручка від реалізації;

X_5 = Запаси / Виручка від реалізації;

X_6 = Виручка від реалізації / Валюта балансу.

Значення одержаного показника Z:

$Z < 0$ – підприємство є напівбанкрутом;

$0 < Z < 1$ – підприємству буде загрозувати банкрутство, якщо воно не здійснить санаційних заходів;

$1 < Z < 2$ – у підприємства порушено фінансову рівновагу (фінансову стійкість), але йому не загрожує банкрутство за умови переходу на антикризове управління;

Таблиця 2

Показники фінансової стійкості ПАТ «Харківський плитковий завод» за 2015–2018 рр.

Показники	2015 рік	2016 рік	2017 рік	2018 рік
1. Джерела власних засобів за мінусом іммобілізації	570859	696545	842579	906579
2. Основні засоби та ін.	490629	680780	756380	1152114
3. Наявність власних оборотних засобів	80230	15765	86199	-245535
4. Довгострокові кредити та залучені засоби	284013	437926	441782	510026
5. Наявність власних засобів і довгострокових джерел формування запасів і витрат	364243	453691	527981	264491
6. Короткострокові кредити та зобов'язання	188374	129599	205033	438299
7. Загальна величина основних джерел формування запасів	552617	583290	733014	702790
8. Загальна величина запасів	116113	148478	175100	244741
9. Надлишок (+) або нестаток (-) власних оборотних засобів	-35883	-132713	-88901	-490276
10. Надлишок (+) або нестаток (-) власних і довгострокових залучених джерел формування запасів і витрат	248130	305213	352881	19750
11. Надлишок (+) або нестаток (-) загальної величини основних джерел формування запасів і витрат	436504	434812	557914	458049
12. Тримірний показник фінансової стійкості	(0,1,1)	(0,1,1)	(0,1,1)	(0,1,1)

Розраховано на основі даних [1]

$Z > 2$ – підприємство є фінансово стійким і йому не загрожує банкрутство.

Результати оцінки ймовірності банкрутства за моделлю О.О. Терещенка для ПАТ «Харківський плитковий завод» за 2015–2018 рр. наведено в таблиці 3.

Отже, динаміка показників упродовж 2015–2018 рр. $Z > 2$, це свідчить про те, що ПАТ «Харківський плитковий завод» є фінансово стійким і йому не загрожує банкрутство. Хоча у 2018 році показник знизився, але не критично.

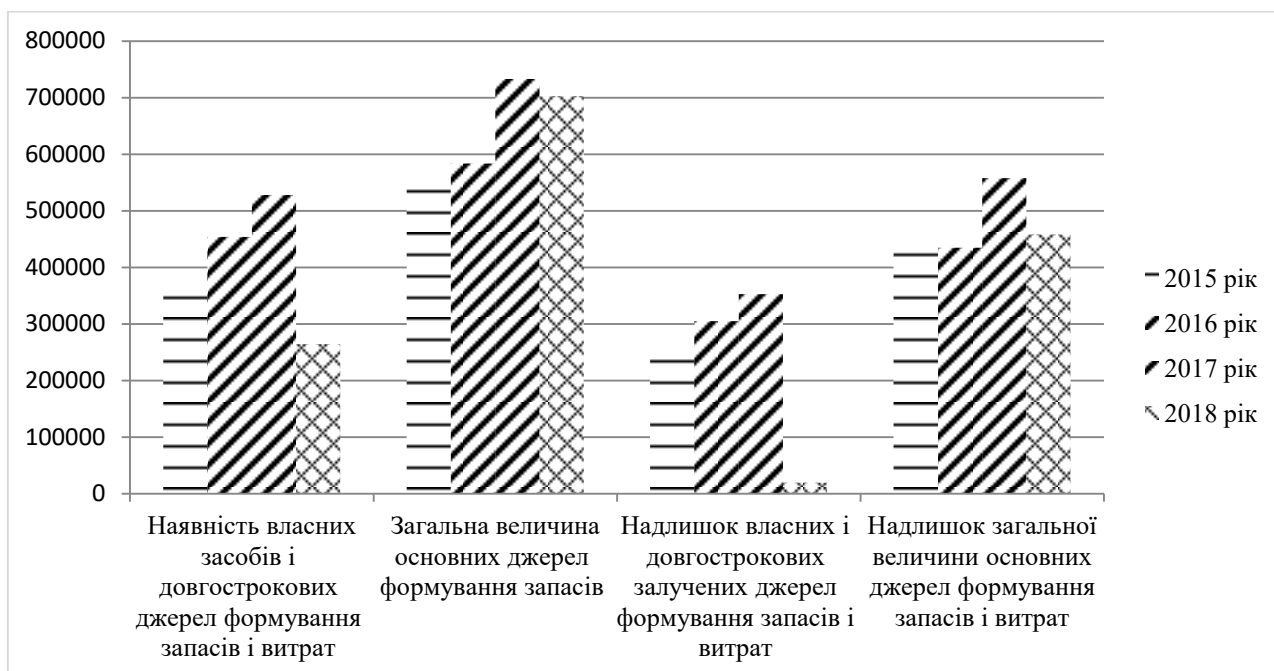
Особливість антикризового управління виявляється в об'єднанні в систему діагностики, попередження, подолання кризи, стратегії реструктуризації і застосування нестандартних методів в управлінні персоналом. З цих позицій антикризове управління представляється як конструктивна реакція на виявлені в результаті діагностики зміни, що загрожують

банкрутством або порушенням нормального функціонування.

Правомірність такого підходу можна підтвердити ефективністю результатів управлінських рішень шляхом зіставлення рівня витрат ресурсів і ступеня досягнення цілей. При цьому важливо підкреслити, що однією з цілей антикризового управління є збереження своєї ідентичності і нівелювання диспропорції внутрішніх і зовнішніх параметрів підприємства. Враховуючи різноманітність кризових явищ та багатоваріантність їхнього прояву, можуть реалізовуватися різні концепції здійснення антикризового управління щодо окремих параметрів кризи [8].

Тоді, коли на підприємстві виникла кризова ситуація, антикризове управління передбачає такі дії:

– безпосереднє реагування на виникнення кризової ситуації, включаючи дії щодо запо-

Рис. 1. Динаміка показників фінансової стійкості ПАТ «Харківський плитковий завод» за 2015–2018 роки

Побудовано на основі табл. 4

Таблиця 3

Оцінка банкрутства за моделлю О.О. Терещенка ПАТ «Харківський плитковий завод» за 2015–2018 рр.

Показники	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.
X1	1,444055	1,284483	1,389962	0,840208
X2	2,208456	2,227338	2,302658	1,955979
X3	0,124166	0,115252	0,111478	0,050676
X4	0,132937	0,127663	0,130155	0,063577
X5	0,119162	0,130109	0,137262	0,16553
X6	0,934023	0,902782	0,8565	0,687726
Z	4,378259	4,02505	4,161533	2,359869

Розраховано на основі даних [1]

бігання збиткам і власне ліквідації кризової ситуації (забезпечення мінімально необхідної життєдіяльності найважливіших систем підприємства);

- пом'якшення та усунення наслідків кризової ситуації за рахунок здійснення компенсаційних і відновлювальних заходів;

- проведення стабілізаційних заходів;

- створення спеціальної інформаційно-комунікативної мережі зв'язків, що охоплює інформаційні потоки зовнішнього і внутрішнього середовища підприємства;

- перерозподіл обов'язків вищого керівництва: одна група менеджерів повинна здійснювати контроль і підтримку морального клімату на підприємстві;

- підтримувати за будь-яких обставин звичайну роботу з мінімальним рівнем зривів. Спеціальна група менеджерів повинна займатися розробленням і прийняттям антикризових заходів для виходу із кризової ситуації.

Антикризове управління з позиції фінансової стійкості має ґрунтуватися на таких попереджувальних заходах, як:

- нарощування нерозподіленого прибутку;

- оновлення основних виробничих фондів за рахунок оренди (лізингу);

- контроль динаміки короткострокових зобов'язань;

- формування резервних фондів накопичення;

- обмеження росту обсягів короткострокових пасивів порівняно із довгостроковими;

- підвищення результативності поточної виробничої діяльності;

- підтримання платоспроможності за рахунок контролю за розрахунками покупців.

На основі вивчення передумов кризових явищ та систематизації наукових підходів до їх запобігання виявлено необхідність формування механізму антикризового управління, вибір інструментарію якого базується на результатах діагностики факторів впливу на кризові явища, формулюванні стратегічної мети, постановці завдань, визначенні функцій, методів, ресурсів, засобів, принципів, нормативно-правового забезпечення антикризового управління на всіх рівнях та системи взаємозв'язків між ними. Залежно від глибини кризи інструментарій, що використовується в системі антикризового управління, реалізується в межах запобіжного, стабілізаційного або радикального механізму. Формування з орієнтацією на підтримку фінансової стійкості дає змогу враховувати цільове спрямування антикризового управління і необхідність його реалізації з метою профілактики, запобігання і подолання кризових явищ у процесі розвитку підприємства.

Таким чином, антикризове управління і фінансова стійкість є найважливішою характе-

ристикою фінансово-економічної діяльності підприємства в умовах ринкової економіки. Якщо підприємство фінансово стійке, то воно має перевагу перед іншими підприємствами того ж профілю та в залученні інвестицій, в отриманні кредитів, у виборі постачальників і в підборі кваліфікованих кадрів. Питання забезпечення фінансової стійкості є актуальним та важливим, оскільки проведення аналізу на підприємстві дасть змогу сформулювати основний антикризовий менеджмент для прийняття ефективних управлінських рішень із вибору стратегії забезпечення фінансового розвитку підприємства і приведе до стабілізації економічного стану та покращення фінансової стійкості підприємства. Політика управління фінансовою стійкістю підприємства повинна базуватися на антикризових заходах, щоб забезпечувати стійкість та платоспроможність підприємства як на короткостроковий період, так і на перспективу. В основі такої антикризової політики є необхідність постійного збалансування активів і пасивів, доходів і витрат, позитивних і негативних грошових потоків.

Висновки та перспективи подальших досліджень. У сучасних умовах господарювання, коли зовнішнє середовище нестабільне та поява нової кризи завжди неочікувана, здатність підприємства вчасно відреагувати на подібні зміни є запорукою ефективної діяльності підприємства у майбутньому. Тому кожному підприємству необхідно мати індивідуальний механізм антикризового управління, який би враховував особливості фінансово-господарської діяльності. Його наявність допоможе вчасно вжити заходів для того, щоб взагалі запобігти кризі чи вже вирішити питання, пов'язані з настанням цієї кризи, та пом'якшити наслідки. А всім суб'єктам господарювання, зацікавленим у підтриманні чи підвищенні рівня фінансової стійкості, необхідно використовувати інструменти механізму антикризового управління підприємством. Загалом можна сказати, що метою управління фінансовою стійкістю підприємства є підтримка його фінансової рівноваги, уникнення ризиків для інвесторів і кредиторів та оцінка його заборгованості, що і є одними з основних заходів антикризового управління.

Таким чином, однією із перспектив подальших досліджень має стати підбір та налаштування належного антикризового управління, яке мало б ефективність та лише позитивно відображалось на фінансовій стійкості підприємства. Подальші дослідження мають спрямовуватися на виокремлення дієвих засобів та прийомів, які будуть допомагати компаніям без серйозних наслідків не лише справлятися з кризовим станом, а й максимально уникати таких ситуацій, що могли би вплинути на фінансову стійкість підприємств вітчизняного економічного середовища.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Агентство з розвитку інфраструктури фондового ринку України. *База даних*. URL: <https://smida.gov.ua/db/participant/00293628> (дата звернення: 03.11.2019)
2. Боняр С.М. Теоретичні основи антикризового управління. *Водний транспорт*. 2013. Вип. 1. С. 97–102.
3. Кузьменко Л.В. *Фінансовий менеджмент: навчальний посібник*. Видавництво Олді-плюс. 2003. 240 с.
4. Лігоненко Л.О. *Антикризове управління підприємством: навчальний посібник*. Київ: Національний торгово-економічний університет. 2005. 377 с.
5. Мазнев Г.Є. Антикризове управління як сфера бізнес-адміністрування. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2016. Вип. 10(2). С. 13–17.
6. Офіційний сайт «Харківський плитковий завод». URL: <http://www.plitka.kharkov.ua/> (дата звернення: 03.11.2019)
7. Сайт Міністерства Фінансів України. URL: <https://index.minfin.com.ua/> (дата звернення: 03.11.2019)
8. Телін, С.В. Антикризове управління – превентивний захід попередження банкрутства. *Економіка промисловості*. 2010. № 2. С. 72–76.
9. Терещенко О. Дискримінантна модель інтегральної оцінки фінансового стану підприємства. *Економіка України*. 2003. № 8. С. 38–44.
10. Яценко В. *Методи аналізу ймовірності настання банкрутства на підприємстві*. URL: <http://naub.ua.edu.ua/> (дата звернення: 03.11.2019)

REFERENCES:

1. The official website of the Agentstvo z rozvitku Infrastrukturi fondovogo rinku Ukrainy (2019) Available at: <https://smida.gov.ua/db/participant/00293628> (accessed 3 November 2019).
2. Bonyar S.M., (2013), *Teoretichni osnovi antikrizovogo upravlinnya* [Theoretical Foundations of Crisis Management], *Vodnyy transport*, vol. no. 1, pp. 97–102.
3. Kuzmenko L.V., (2003) *Finansoviy menedzhment* [Financial management]. Herson: Oldi-plyus. (in Ukrainian).
4. Lihonenko L.O., (2005) *Antykryzove upravlinnia pidpriemstvom* [Anticrisis management of the enterprise]. Kyiv: nats. torh.-ekon. un-t. (in Ukrainian).
5. Maznev G.E., (2016). *Antikrizove upravlinnja jak sfera biznes-administruvannja* [Anti-crisis management as a sphere of business administration]. *Naukovij visnik UzhNU. Serija: Mizhnarodni ekonomichni vidnosini ta svitove gospodarstvo* – Scientific herald of UzhNU. Series: International Economic Relations and World Economy, vol. 10, pp. 13–17 (in Ukrainian).
6. The official website of the Harklvskiy plitkoviy zavod. (2018). Available at: <http://www.plitka.kharkov.ua/> (accessed 3 November 2019).
7. The official website of the Minfin. (2018). Available at: <https://index.minfin.com.ua/> (accessed 3 November 2019).
8. Telin S.V. (2010) *Antikrisove upravlinnya preventivnij zaxid poperedzhennya bankrutstva* [Anticrisis management is a preventive measure to prevent bankruptcy]. *Ekonomika prom-sti.*, vol. no. 2, pp. 72–76.
9. Tereschenko O. (2003). *Diskriminantna model Integralnoyi otsinki flnansovogo stanu pidpriemstva* [Discriminant model of the integrated assessment of the financial condition of the enterprise]. *Ekonomika Ukrayini*. pp. 38–44.
10. Yaschenko V. (2015). *Metodi analizu ymovirnosil nastannya bankrutstva na pidpriemstvi* [Methods of analysis of probability of bankruptcy at the enterprise]. Available at: <http://naub.ua.edu.ua/> (accessed 3 November 2019).